

baóam Baza Danych
Miasta

Udział Miasta Poznania w krajowych strukturach współpracy instytucjonalnej

Opracowanie:

Wydział Rozwoju Miasta i Współpracy Międzynarodowej Urzędu Miasta
Poznania

Data: 23.08.2026 r.

Miasto Poznań jest członkiem 17 organizacji krajowych, które wspierają reprezentowanie interesów samorządu, realizację inwestycji, rozwój kompetencji oraz promocję miasta. Współpraca ta odbywa się na poziomie krajowym, metropolitalnym, regionalnym i sektorowym, wpływając m.in. na polityki publiczne, usługi, projekty i rozwój turystyki.

1. Udział Miasta Poznania w krajowych strukturach współpracy instytucjonalnej

Współczesne zarządzanie miastem w coraz większym stopniu opiera się na współpracy międzyinstytucjonalnej oraz uczestnictwie w sieciach powiązań, które umożliwiają realizację wspólnych działań, wpływ na procesy legislacyjne oraz wspieranie rozwoju miasta. Miasto Poznań¹ jest członkiem szerokiej sieci organizacji krajowych – łącznie 17 podmiotów skupiających m.in. jednostki samorządu terytorialnego oraz instytucje wspierające rozwój lokalny i sektorowy. Należą do nich:

- Związek Miast Polskich;
- Unia Metropolii Polskich;
- Metropolia Poznań;
- Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski;
- Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych;
- Fundacja POMOST;
- Fundacja Rozwoju Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej;
- PLOT – Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna;
- Klaster Turystyczny „Szlak Piastowski”;
- Stowarzyszenie „Forum Rewitalizacji”;
- Stowarzyszenie gmin, powiatów i województw „Droga S11”;
- Stowarzyszenie Jednostek Samorządu Terytorialnego „Komunikacja”;

¹ Kiedy mowa o Mieście Poznaniu należy przez to rozumieć Miasto Poznań jako gminę w rozumieniu ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz miasto na prawach powiatu w rozumieniu ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym.

- Stowarzyszenie Producentów Energii z Odpadów;
- Stowarzyszenie Zdrowych Miast Polskich;
- Wielkopolski Klaster Teleinformatyczny;
- Związek Stowarzyszeń Wielkopolski Bank Żywności;
- Związek Powiatowo-Gminny „Wielkopolski Transport Regionalny”.

Miasto współpracuje z wieloma organizacjami na różnych poziomach – od lokalnego po krajowy. W dalszej części opracowania skoncentrowano się na siedmiu wybranych organizacjach reprezentujących różne poziomy współpracy: Unii Metropolii Polskich i Związku Miast Polskich (poziom krajowy), Stowarzyszeniu Metropolia Poznań (poziom metropolitalny), Wielkopolskim Ośrodkiem Kształcenia i Studiów Samorządowych i Stowarzyszeniu Gmin i Powiatów Wielkopolski (poziom regionalny) oraz PLOT– Poznańskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej i Kłastrze „Szlak Piastowski” (poziom sektorowy).

Dla celów analizy, w tabeli poniżej wyróżniono cztery poziomy współpracy:

Tabela 1. Poziomy współpracy z organizacjami

Poziom	Organizacje	Funkcja systemowa
Krajowy	Unia Metropolii Polskich, Związek Miast Polskich	wpływ na legislację i polityki publiczne, projekty
Metropolitalny	Stowarzyszenie Metropolia Poznań	realizacja inwestycji i usług
Regionalny	Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych, Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski	rozwój kompetencji i współpraca ekspercka
Sektorowy	PLOT – Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna, Klaster Turystyczny „Szlak Piastowski”	rozwój turystyki i promocja miasta

Źródło: Opracowanie własne

Zakres kompetencji i działań poszczególnych organizacji częściowo się przenika, a przedstawiony podział ma charakter analityczny i służy uporządkowaniu opisu.

1.1. Poziom krajowy

1.1.1. Unia Metropolii Polskich

Charakter i cele

Unia Metropolii Polskich (UMP) zrzesza największe polskie miasta, pełniące funkcje metropolitalne. Jej głównym celem jest reprezentowanie interesów dużych ośrodków miejskich wobec rządu oraz wpływanie na kształt polityk publicznych, zwłaszcza w obszarach takich jak finanse samorządów, transport, mieszkalnictwo czy transformacja energetyczna.

W skład UMP wchodzi dwanaście miast:

1. Białystok
2. Bydgoszcz
3. Gdańsk
4. Katowice
5. Kraków
6. Lublin
7. Łódź
8. Poznań
9. Rzeszów
10. Szczecin
11. Warszawa
12. Wrocław

Źródło: Unia Metropolii Polskich

Model działania

Struktura organizacyjna UMP obejmuje Zarząd, Radę składającą się z prezydentów miast, Komisję Rewizyjną, Biuro oraz komisje tematyczne. Rada wyznacza główne kierunki działania organizacji. Jest organem nadzorczym i decyzyjnym, który zatwierdza plany działalności i finansowe, przyjmuje sprawozdania i bilans oraz udziela absolutorium Zarządowi. Zarząd odpowiada za bieżącą koordynację i reprezentację Związku. Proces decyzyjny opiera się na uzgadnianiu wspólnych stanowisk, które powstają na podstawie analiz eksperckich oraz konsultacji prowadzonych między miastami członkowskimi.

Komisje tematyczne pełnią funkcję zaplecza merytorycznego i składają się z przedstawicieli samorządów miejskich. Ich zadaniem jest przygotowywanie analiz i opinii, opracowywanie projektów stanowisk, wymiana doświadczeń oraz udział w konsultacjach legislacyjnych na poziomie krajowym i europejskim.

Tabela 2. Obszary działania komisji

Nazwa komisji	Tematyka
Komisja Skarbników Miast UMP	finanse miast, budżety, polityka podatkowa, zarządzanie długiem i stabilność finansowa samorządów
Komisja ds. Energii, Klimatu i Środowiska	transformacja energetyczna, ochrona środowiska, polityka klimatyczna, gospodarka odpadami
Komisja ds. Sekretarzy Miast UMP	organizacja pracy urzędów, zarządzanie administracją miejską, kwestie prawne i proceduralne
Komisja ds. Urbanistyki, Infrastruktury, Transportu i Mieszkalnictwa	planowanie przestrzenne, rozwój infrastruktury, transport publiczny, polityka mieszkaniowa
Komisja ds. Międzynarodowych, UE i Polityki Regionalnej	współpraca międzynarodowa, fundusze UE, udział w instytucjach (np. Komitet Regionów, CLRAE), polityka regionalna
Komisja ds. Polityki Społecznej i Ochrony Zdrowia	opieka zdrowotna, pomoc społeczna, polityki społeczne i wsparcie mieszkańców
Komisja ds. Samorządu, Obszarów Miejskich i Metropolitalnych	ustrój samorządów, rozwój metropolii, współpraca między gminami i obszarami funkcjonalnymi
Komisja ds. Rozwoju Miast oraz Statystyki Publicznej	strategie rozwoju miast, analizy danych, statystyka publiczna i monitorowanie rozwoju
Komisja Edukacji	system edukacji, zarządzanie szkołami, polityka oświatowa w miastach
Komisja ds. Kultury i Sportu	rozwój kultury, instytucje kultury, sport i rekreacja
Komisja UMP ds. Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	partycypacja społeczna, współpraca z NGOs, budżety obywatelskie

Nazwa komisji	Tematyka
Komisja do Spraw Społeczeństwa Informacyjnego	cyfryzacja usług publicznych, e-administracja, technologie informacyjne

Źródło: Unia Metropolii Polskich

Działania i projekty

Działalność UMP ma charakter zarówno reprezentacyjny, jak i ekspercko-projektowy. Obejmuje m.in. przygotowywanie analiz dotyczących skutków zmian legislacyjnych, inicjowanie projektów związanych z transformacją klimatyczną, realizację przedsięwzięć społecznych i edukacyjnych, a także opracowywanie raportów, organizację debat eksperckich oraz działania szkoleniowe skierowane do przedstawicieli samorządów.

W 2025 r. realizowano działania związane z przygotowaniem samorządów do wdrożenia systemu kaucyjnego oraz projektowanego modelu Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta (ROP). Miasta członkowskie w ramach prac UMP prowadziły wspólne analizy dotyczące wpływu tych zmian na lokalne systemy gospodarki odpadami, przede wszystkim w zakresie kosztów funkcjonowania, organizacji odbioru odpadów oraz konsekwencji finansowych dla budżetów Jednostek Samorządu Terytorialnego (JST).

Efektem tych prac było opracowanie raportu „Rewolucja odpadowa”, podsumowującego dekadę modernizacji systemów gospodarowania odpadami w polskich metropoliach. W raporcie wskazano poprawę w zakresie ograniczenia dzikich wysypisk, wzrostu poziomu recyklingu oraz rozwoju infrastruktury odpadowej. Jednocześnie zwrócono uwagę na dalsze wyzwania związane z wdrożeniem Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta, systemu kaucyjnego oraz potrzebą dalszej edukacji mieszkańców. Ponadto wypracowano wspólne stanowisko dotyczące modelu rozszerzonej odpowiedzialności producenta, prezentowane na forum Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Akcentowano w nim potrzebę zachowania decyzyjnej roli gmin w systemie gospodarowania odpadami, włączenia samorządów w proces legislacyjny oraz zapewnienia stabilnego finansowania opartego na odpowiedzialności producentów. Uzupełnieniem działań były inicjatywy informacyjno-edukacyjne, m.in. debaty eksperckie z udziałem przedstawicieli UMP oraz cykl szkoleń skierowanych do miast, dotyczących rozszerzonej odpowiedzialności producenta

(ROP) i systemu kaucyjnego – jedno z takich szkoleń odbyło się jesienią 2025 r. w Poznaniu.

W 2025 r. Poznań był miejscem posiedzeń dwóch komisji tematycznych UMP – Komisji Skarbników Miast oraz Komisji Sekretarzy Miast. Prace Komisji Skarbników koncentrowały się na integracji planowania przestrzennego z finansami miast, przygotowaniu miast do wdrożenia Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF), a także prognozy makroekonomiczne na 2026 r., wykonanie budżetów miast za 2025 r. oraz założenia projektów budżetów na 2026 r. W ramach Komisji Sekretarzy Miast omówiono natomiast bieżące sprawy legislacyjne, a jej członkowie wzięli udział w Targach PROTEGA 2025 - Targach Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej.

1.1.2. Związek Miast Polskich

Charakter i cele

Związek Miast Polskich (ZMP) jest jedną z najstarszych organizacji samorządowych w Polsce, zrzeszającą miasta różnej wielkości. Jego celem jest wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz rozwoju polskich miast. Związek reprezentuje interesy samorządów, uczestniczy w procesie kształtowania polityk publicznych oraz wspiera współpracę i wymianę doświadczeń między miastami. Pełni przy tym funkcję reprezentacyjną, ekspercką i integracyjną. Obecnie zrzesza 392 miasta członkowskie (stan na kwiecień 2026 r.)

Model działania

Struktura organizacyjna ZMP obejmuje Zarząd, Zgromadzenie Ogólne, Komisję Rewizyjną, Biuro oraz komisje problemowe, skupiające ekspertów z miast. Zgromadzenie Ogólne jest najwyższym organem Związku, w którego skład wchodzi delegaci miast członkowskich i zajmuje się m.in. uchwalaniem statutu i budżetu, wyznaczaniem kierunków działalności oraz wyborem i odwoływaniem władz Związku. Zarząd pełni funkcję organu wykonawczego, odpowiadającego za bieżące kierowanie działalnością Związku oraz jego reprezentację. Do jego zadań należy także przyjmowanie stanowisk, wypracowywanych we współpracy z miastami członkowskimi i komisjami problemowymi.

Ważną rolę w strukturze Związku odgrywają komisje, które funkcjonują jako zaplecze eksperckie organizacji. Tworzone przez przedstawicieli miast członkowskich, zajmują się m.in. opiniowaniem projektów ustaw i aktów prawnych, opracowywaniem stanowisk ZMP na podstawie doświadczeń miast.

Tabela 3. Obszary działań komisji

Nazwa komisji	Tematyka
Komisja Administracji	Organizacja pracy urzędów, zarządzanie administracją miejską, kwestie prawne i proceduralne
Komisja Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego	Bezpieczeństwo publiczne, zarządzanie kryzysowe, ochrona ludności, obrona cywilna
Komisja Edukacji	System edukacji, zarządzanie szkołami, polityka oświatowa w miastach
Komisja Finansów	Finanse miast, budżety, polityka podatkowa, zarządzanie długiem i stabilność finansowa samorządów
Komisja Geodezji i Infrastruktury Informacji Przestrzennej	Dane przestrzenne, geodezja, systemy informacji przestrzennej, cyfryzacja zasobów
Komisja Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska	Gospodarka odpadami, ochrona środowiska, usługi komunalne
Komisja Gospodarki Mieszkaniowej	Polityka mieszkaniowa, zasoby komunalne, mieszkalnictwo
Komisja Gospodarki Nieruchomościami	Zarządzanie nieruchomościami miejskimi, gospodarka gruntami
Komisja Klimatu	Transformacja energetyczna, polityka klimatyczna, adaptacja do zmian klimatu
Komisja Kultury	Rozwój kultury, instytucje kultury
Komisja Małych Miast	Problemy rozwojowe małych miast, depopulacja, rozwój lokalny
Komisja Partnerstwa i Dialogu	Partycypacja społeczna, współpraca z NGO, budżety obywatelskie
Komisja Partnerstwa Publiczno-Prywatnego	Współpraca z sektorem prywatnym, realizacja inwestycji w formule PPP
Komisja Polityki Europejskiej i Spraw Zagranicznych	Współpraca międzynarodowa, fundusze UE, udział w instytucjach międzynarodowych
Komisja Polityki Miejskiej i Rozwoju Miast	Strategie rozwoju miast, polityka miejska, analizy danych i monitorowanie rozwoju
Komisja Polityki Społecznej	Opieka społeczna, polityki społeczne, wsparcie mieszkańców
Komisja Praw Człowieka i Równego Traktowania	Równość, prawa człowieka, przeciwdziałanie dyskryminacji

Nazwa komisji	Tematyka
Komisja Sportu	Sport i rekreacja, rozwój infrastruktury sportowej
Komisja Transportu	Transport publiczny, mobilność miejska, infrastruktura transportowa
Komisja Turystyki	Rozwój turystyki, promocja miast
Komisja Ustrojowa	Ustrój samorządów, zmiany systemowe, funkcjonowanie JST
Komisja Zagospodarowania Przestrzennego	Planowanie przestrzenne, rozwój infrastruktury, ład przestrzenny

Źródło: Związek Miast Polskich, opracowanie własne

Organizacja aktywnie uczestniczy w procesie legislacyjnym – opiniuje projekty ustaw, zgłasza własne propozycje zmian oraz pełni funkcję reprezentanta interesów samorządów w pracach parlamentu i Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Działania i projekty

ZMP prowadzi działania związane z reprezentowaniem interesów miast oraz realizuje projekty edukacyjne i rozwojowe. Do najważniejszych obszarów aktywności Związku należą:

- działania legislacyjne, w tym inicjatywy na rzecz zmian w systemie finansów samorządów oraz postulaty dotyczące zniesienia limitu kadencji władz lokalnych;
- ochrona interesów finansowych miast, obejmująca monitoring dochodów JST oraz interwencje w sprawie nieprawidłowości, m.in. w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (CIT);
- integracja środowiska samorządowego poprzez organizację wydarzeń i konferencji,
- realizacja projektów rozwojowych, w tym Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast, inicjatyw finansowanych z funduszy norweskich oraz programów UE;
- opracowywanie raportów, analiz oraz opinii prawnych;
- działalność szkoleniowa skierowana do przedstawicieli samorządów.

W 2025 r. działania Związku Miast Polskich w obszarze finansów jednostek samorządu terytorialnego koncentrowały się na monitorowaniu reformy systemu dochodów JST oraz ocenie jej skutków. Celem reformy było zwiększenie stabilności i przewidywalności dochodów samorządów, jednak pierwszy rok jej

funkcjonowania ujawnił problemy w działaniu przyjętych mechanizmów. Stało się to szczególnie widoczne po opublikowaniu przez Ministerstwo Finansów prognozowanych kwot dla JST na 2026 r., które w wielu przypadkach różniły się od danych z 2025 r., a także wykazywały duże zróżnicowanie pomiędzy poszczególnymi samorządami.

Interwencje Zarządu Związku, realizowane m.in. poprzez wystąpienia do Ministra Finansów, udział w pracach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz formułowanie oficjalnych stanowisk, zmierzały do korekty poziomu finansowania JST w odniesieniu do kosztów realizacji zadań publicznych. Podkreślano przy tym, że wzrost dochodów na poziomie co najmniej odpowiadającym inflacji stanowi warunek minimalny utrzymania stabilności finansowej, a nie rozwiązanie docelowe.

W obszarze finansów pojawiła się również kwestia błędów w naliczaniu udziałów JST w podatku CIT. W wyniku interwencji podejmowanych przez ZMP m.in. w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego Ministerstwo Finansów potwierdziło ogólnopolski charakter nieprawidłowości, obejmujących niemal wszystkie samorządy. Łączny ubytek dochodów w latach 2024–2025 oszacowano na ok. 1,4 mld zł, a jego wyrównanie zapowiedziano na 2026 r.

ZMP prowadził także działania analityczne we współpracy z miastami członkowskimi, obejmujące ocenę funkcjonowania nowych zasad dochodowych oraz ich wpływu na finanse JST. Analizy dotyczyły dochodów z PIT i CIT, różnic między prognozami a wykonaniem budżetów oraz wpływu zmian na realizację zadań publicznych, w tym w oświacie. Pozwoliły one na identyfikację problemów w stabilności dochodów JST, ograniczonej możliwości planowania finansowego oraz niedostosowania poziomu finansowania do zakresu zadań.

W 2025 r. w Poznaniu odbyło się pięć posiedzeń komisji problemowych ZMP: Komisji Polityki Miejskiej i Rozwoju Miast, Komisji Kultury, Komisji Administracji, Komisji Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego oraz Komisji Zagospodarowania Przestrzennego. Przy okazji Targów PROTEGA 2025, odbyło się wspólne posiedzenie Komisji Administracji oraz Komisji Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, z udziałem ok. 50 przedstawicieli miast członkowskich. Przedmiotem obrad były propozycje zmian w ustawie o bezpieczeństwie imprez masowych, zmiany dotyczące wysokości grzywnien nakładanych w drodze mandatu karnego, wdrażanie ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej.

1.2. Poziom metropolitalny

1.2.1. Stowarzyszenie Metropolia Poznań

Charakter i cel

Stowarzyszenie Metropolia Poznań skupia miasto Poznań oraz gminy powiatu poznańskiego i sąsiednich obszarów. Celem działania Stowarzyszenia jest wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz obrona wspólnych interesów członków stowarzyszenia, a w szczególności wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego Metropolii Poznań oraz współpracy gmin i powiatów w tym zakresie. Od 2015 r. Stowarzyszenie pełni funkcję Związku ZIT dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania (MOF Poznania). Oznaczało to rozszerzenie roli stowarzyszenia – od platformy współpracy w kierunku funkcji koordynacyjnych i wdrożeniowych związanych z realizacją projektów finansowanych ze środków UE.

W skład Metropolii Poznań wchodzi 23 jednostki samorządu terytorialnego:

1. Poznań
2. Powiat Poznański
3. Buk
4. Czerwonak
5. Dopiewo
6. Kleszczewo
7. Komorniki
8. Kostrzyn Wlkp.
9. Kórnik
10. Luboń
11. Mosina
12. Murowana Goślina
13. Oborniki
14. Pobiedziska
15. Puszczykowo
16. Rokietnica
17. Skoki
18. Stęszew
19. Suchy Las
20. Swarzędz

- 21. Szamotuły
- 22. Śrem
- 23. Tarnowo Podgórne

Źródło: Stowarzyszenie Metropolia Poznań

Model działania:

Struktura organizacyjna stowarzyszenia obejmuje Zarząd, Radę Metropolii, Komisję Rewizyjną oraz Biuro. Rada Metropolii, złożona z przedstawicieli JST, jest najwyższą władzą Stowarzyszenia i pełni funkcję stanowiącą oraz kontrolną. Do jej głównych kompetencji należy uchwalanie statutu i jego zmian, budżetu, składek członkowskich oraz dokumentów programowych, a także wybór i odwoływanie Zarządu. Rada podejmuje również decyzje dotyczące spraw członkowskich i majątkowych. Zarząd odpowiada za bieżące zarządzanie Stowarzyszeniem i realizację uchwał Rady Metropolii. Do jego zadań należy przygotowywanie projektów uchwał, wykonywanie budżetu, zawieranie umów, reprezentowanie Stowarzyszenia.

Działania i projekty

Działania Metropolii Poznań koncentrują się na kilku strategicznych obszarach:

- Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) stanowiące główny instrument operacyjny, integrujący finansowanie i wdrażanie projektów wielosektorowych;
- Projekty klimatyczne i środowiskowe – zielono-niebieska infrastruktura i retencja wody, tworzenie terenów zielonych;
- Projekty społeczne i edukacyjne – „Działamy dla klimatu!”, szkolenia dla JST;
- Poznańska Kolej Metropolitalna (PKM) – węzły przesiadkowe, Bilet Bus-Tramwaj-Kolej (BTK);
- planowanie strategiczne (Strategia Metropolii Poznań 2035, diagnozy oraz planowanie sieci transportowej i rowerowej).

W 2025 r. działania Stowarzyszenia koncentrowały się m.in. na uzgodnieniach dotyczących rozwoju kolejowej obwodnicy Poznania jako jednego z przedsięwzięć transportowych w skali metropolitalnej. Rozwój infrastruktury kolejowej realizowany jest przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., natomiast jej wykorzystanie w ruchu pasażerskim wymaga współpracy jednostek samorządu terytorialnego, samorządu województwa oraz podmiotów odpowiedzialnych za organizację transportu.

Kolejowa obwodnica Poznania obejmuje modernizację oraz wykorzystanie istniejącej towarowej linii kolejowej do obsługi ruchu pasażerskiego, w tym w ramach rozwijanego systemu Szybkiej Kolei Miejskiej. Jednym z elementów tego procesu jest budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych, które łączą transport kolejowy z komunikacją miejską oraz infrastrukturą Park&Ride i Bike&Ride. Węzły te powstaną wzdłuż obwodnicy, w szczególności na styku Poznania i gmin ościennych. Rozwiązania te mają na celu zwiększenie udziału transportu publicznego w ogólnej liczbie podróży realizowanych w obszarze metropolitalnym oraz ograniczenie ruchu samochodowego na jego terenie.

Przedsięwzięcie realizowane jest w formule partnerskiej z udziałem Miasta Poznania, gmin ościennych oraz samorządu województwa i zostało ujęte w Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania. Po stronie Miasta Poznania przewidziano realizację części węzłów, m.in. w lokalizacjach Poznań Franowo, Poznań Kobylepole, Poznań Zieliniec, Naramowice i Piątkowo, natomiast pozostałe inwestycje realizowane są przez gminy Swarzędz, Czerwonak i Suchy Las. Projekt odpowiada założeniom ZIT poprzez integrację działań infrastrukturalnych i organizacyjnych w skali ponadlokalnej oraz wzmacnianie spójności systemu transportu publicznego w Metropolii Poznań.

Ponadto w 2025 r. kontynuowano realizację dwóch partnerskich projektów metropolitalnych dotyczących adaptacji do zmian klimatu i zrównoważonej mobilności miejskiej: „Zrównoważona mobilność miejska w Metropolii Poznań” oraz „Wsparcie małej retencji wodnej i rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury na obszarze Metropolii Poznań”.

W ramach pierwszego z projektów Miasto Poznań realizowało rozbudowę metropolitalnego układu dróg pieszo-rowerowych, obejmującą odcinki ulic Estkowskiego, Małe Garbary, Wolnica i Solna, w zakresie budowy drogi rowerowej. Inwestycja ta domyka od strony północnej śródmieścia Rowerową Obwodnicę Centrum.

Drugi projekt objął rozwój terenów zieleni i małej retencji w kilku lokalizacjach na terenie miasta: powstały nowe skwery u zbiegu ulic Prądyńskiego i Kosińskiego na Wildzie, przy ulicy Księżycowej oraz przy ulicy Norwida, a także zrealizowano rewitalizację parku Czarneckiego oraz park kieszonkowy na Ratajach.

1.3. Poziom regionalny

1.3.1. Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych

Charakter i cele

Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych (WOKiSS) stanowi platformę współpracy i wsparcia kompetencyjnego dla administracji lokalnej. Zrzesza 279 jednostek samorządu lokalnego: 249 gmin z terenu województw: wielkopolskiego, lubuskiego, dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, łódzkiego i zachodniopomorskiego oraz 30 wielkopolskich powiatów. Celem statutowym Stowarzyszenia jest działalność oświatowa, naukowa i naukowo-techniczna skierowana do przedstawicieli organów jednostek samorządu terytorialnego. W praktyce działalność Ośrodka koncentruje się przede wszystkim na funkcji szkoleniowej i doradczej oraz wspierającej rozwój kompetencji administracji samorządowej.

Model działania

Struktura organizacyjna stowarzyszenia obejmuje Walne Zgromadzenie, Radę Stowarzyszenia, Komisję Rewizyjną, Zarząd oraz biuro. Walne Zgromadzenie jako najwyższy organ, wyznacza kierunki działania, uchwała programy i budżet oraz sprawuje funkcję kontrolną. Rada Stowarzyszenia odpowiada za koordynację prac, przygotowanie uchwał oraz nadzór nad działalnością organizacji, w tym powoływanie Zarządu. Zarząd pełni natomiast funkcję wykonawczą, kierując bieżącą działalnością Stowarzyszenia, reprezentując je na zewnątrz oraz realizując przyjęte programy i uchwały. Funkcje administracyjne i organizacyjne realizuje biuro działające jako Wielkopolski Ośrodek Kształcenia Samorządu Terytorialnego (WOKST), który wspiera wdrażanie działań i obsługę Stowarzyszenia.

Działania i projekty

Działalność WOKiSS zorganizowana jest w czterech programach, odpowiadających głównym obszarom funkcjonowania samorządu:

1. **Edukacja Samorządowa (EDU)** – rozwój kompetencji poprzez szkolenia, kursy i programy specjalistyczne. Działania koncentrują się na przekazywaniu aktualnej wiedzy oraz rozwijaniu umiejętności w obszarach

- funkcjonowania JST (prawo, finanse, zarządzanie, usługi publiczne), łącząc komponent wiedzy specjalistycznej z kompetencjami organizacyjnymi.
2. **Doradztwo Prawne (LEX)** – bieżące wsparcie interpretacyjne i stosowanie prawa. Mechanizm działania opiera się na bezpośrednim doradztwie oraz ujednolicaniu praktyk stosowania prawa w samorządach.
 3. **Informatyzacja Administracji (PIAS)** – rozwój e-administracji, wsparcie wdrożeniowe i budowanie kompetencji cyfrowych;
 4. **Centrum Współpracy i Rozwoju (CWR)** – realizacja projektów oraz współpraca krajowa i międzynarodowa. Inicjowanie oraz realizacja projektów, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, a także za rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej.

W ramach programu Edukacja Samorządowa w 2025 r. przeprowadzono szkolenia z zakresu funkcjonowania administracji publicznej. Usługi świadczone są głównie w ramach składki członkowskiej.

Tabela 4. Tematyka szkoleń zrealizowanych w 2025 r.

Kategoria tematyczna	Zakres tematyczny
Prawo i administracja publiczna	prawo samorządowe, KPA, decyzje administracyjne, dostęp do informacji publicznej, ochrona danych (RODO), zamówienia publiczne, kontrola i odpowiedzialność
Finanse publiczne i rachunkowość	budżet JST, podatki, VAT, rachunkowość, sprawozdawczość, wynagrodzenia, PPK
Kadry, organizacja i zarządzanie	prawo pracy, zatrudnienie, zarządzanie zespołem, kultura organizacyjna, kontrola zarządcza
Usługi społeczne (oświata i pomoc społeczna)	funkcjonowanie szkół i przedszkoli, prawo oświatowe, świadczenia społeczne, DPS, zdrowie psychiczne
Rozwój przestrzenny i gospodarka komunalna	planowanie przestrzenne, nieruchomości, środowisko, odpady, infrastruktura
Kompetencje miękkie i etyka	komunikacja, współpraca, obsługa mieszkańców, przeciwdziałanie mobbingowi i stresowi, etyka
Projekty i współpraca zewnętrzna	fundusze UE, współpraca z NGO, realizacja projektów publicznych

Źródło: Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych

1.3.2. Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski

Charakter i cele

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski działa na rzecz integracji poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego. Służy wymianie doświadczeń i inicjatyw na rzecz rozwoju Wielkopolski. Działa od 1991 r. i obecnie skupia 151 gmin i 20 powiatów z terenu Wielkopolski (stan na kwiecień 2026 r.). Cele strategiczne Stowarzyszenia obejmują reprezentowanie interesów JST, wspieranie rozwoju gospodarczego, wzmacnianie zdolności administracyjnych samorządów oraz budowanie tożsamości regionalnej Wielkopolski.

Model działania

Struktura organizacyjna stowarzyszenia obejmuje Zjazd Przedstawicieli Członków Stowarzyszenia, Zarząd, Komisję rewizyjną, Komisje tematyczne oraz biuro. Zjazd Przedstawicieli tworzą reprezentanci gmin i powiatów członkowskich. Jako najwyższy organ, wyznacza on kierunki działania oraz podejmuje decyzje dotyczące funkcjonowania organizacji. Zarząd, wybierany przez Zjazd, pełni funkcję wykonawczą – przygotowuje programy i projekty uchwał, realizuje przyjęte decyzje, zarządza bieżącą działalnością oraz reprezentuje Stowarzyszenie na zewnątrz przy wsparciu biura. Ważną rolę odgrywają komisje, które funkcjonują jako zaplecze eksperckie organizacji. Tworzą je przedstawiciele miast członkowskich.

Tabela 5. Obszary działań komisji

Komisja	Zakres tematyczny
Komisja Rozwoju Gospodarczego i Promocji Wielkopolski	Promocja jednostek samorządu terytorialnego (JST), współpraca międzynarodowa i kontakty zagraniczne, rozwój gospodarki lokalnej, programy wsparcia finansowego (UE, EOG), inwestycje zagraniczne
Komisja Spraw Społecznych, Oświaty i Kultury	Finansowanie oświaty z budżetów JST, rozwój legislacji oświatowej, wsparcie inicjatyw społecznych, kultura, sport, opieka społeczna
Komisja do Spraw Powiatów	Problemy powiatów, finansowanie usług zdrowotnych, dostęp do specjalistów, kontraktowanie usług przez NFZ
Komisja Ochrony Środowiska i Obszarów Wiejskich	Ochrona środowiska w JST, finansowanie zewnętrzne projektów ekologicznych, rozwój i problemy obszarów wiejskich

Źródło: Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski

Działania i projekty

Zakres działań SGiPW obejmuje wspieranie rozwoju i funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego, w szczególności poprzez działalność edukacyjną w formie konferencji, szkoleń, seminariów, webinarów i warsztatów adresowanych do jednostek samorządu terytorialnego

W 2025 r. działania te dotyczyły funkcjonowania JST, m.in. w zakresie gospodarki wodnej i odpadów, transformacji energetycznej oraz zrównoważonego rozwoju. Podejmowano również tematy związane z ustrojem samorządu i politykami publicznymi, a także realizowano działania szkoleniowe w obszarze finansów i podatków lokalnych, nowych obowiązków administracyjnych oraz cyfryzacji i cyberbezpieczeństwa. Webinary wykorzystywano jako narzędzie do przekazywania wiedzy m. in. w obszarach polityk społecznych i adaptacji do zmian klimatu. Inicjatywy te pomagają podnosić kompetencje pracowników samorządów oraz ułatwiają wymianę doświadczeń między nimi.

Stowarzyszenie prowadzi również działania związane z reprezentowaniem interesów JST oraz uczestnictwem w dialogu instytucjonalnym, m.in. w pracach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. W 2025 r. SGiPW pełniło funkcję prezydencji w Ogólnopolskim Porozumieniu Organizacji Samorządowych (OPOS), współuczestnicząc w koordynacji wspólnych stanowisk organizacji samorządowych oraz reprezentowaniu interesów samorządów na poziomie krajowym. W ramach tej działalności w grudniu 2025 r. w Poznaniu odbyło się spotkanie robocze przedstawicieli OPOS, poświęcone bieżącym wyzwaniom jednostek samorządu terytorialnego oraz wypracowaniu wspólnych kierunków działań.

1.4. Poziom sektorowy

1.4.1. Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna (PLOT)

Charakter i cele

Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna (PLOT) jest stowarzyszeniem działającym na rzecz rozwoju i promocji turystyki w Poznaniu oraz jego obszarze funkcjonalnym. Organizacja pełni rolę platformy współpracy podmiotów zaangażowanych w sektor turystyczny, integrując jednostki samorządu terytorialnego, instytucje kultury oraz przedsiębiorców branży turystycznej. Cele strategiczne PLOT-u obejmują przede wszystkim działania promocyjne, rozwój i doskonalenie oferty turystycznej oraz wspieranie współpracy pomiędzy

podmiotami rynku turystycznego. Ważnym obszarem działalności organizacji jest także rozwój systemu informacji turystycznej oraz tworzenie i promowanie produktów odpowiadających na potrzeby turystów.

PLOT skupia łącznie 84 członków (stan na styczeń 2026 r.), reprezentujących zróżnicowane środowiska – od samorządów lokalnych i instytucji kultury, przez obiekty noclegowe i restauracje, po przedsiębiorstwa, biura podróży oraz organizacje gospodarcze i stowarzyszenia. Ich podział według kategorii przedstawia się następująco:

- Samorządy lokalne – 18 podmiotów;
- Obiekty noclegowe – 25 podmiotów;
- Instytucje kulturalne – 13 podmiotów;
- Przedsiębiorstwa – 13 podmiotów;
- Restauracje – 4 podmioty;
- Biura podróży i organizatorzy turystyki – 4 podmioty;
- Izby, stowarzyszenia, fundacje – 3 podmioty;
- Samorządowe jednostki organizacyjne – 2 podmioty;
- Uczelnie – 1 podmiot;
- Członkowie honorowi – 1 podmiot.

Źródło: Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna

Model działania

Struktura organizacyjna PLOT-u obejmuje Walne Zebranie Członków, Radę Stowarzyszenia, Zarząd oraz Komisję Rewizyjną i Biuro. Walne Zebranie jest najwyższą władzą organizacji i decyduje m.in. o statucie, planach działalności i finansach, a także wybiera członków Rady. Rada Stowarzyszenia pełni funkcję nadzorczą, wyznacza kierunki rozwoju, opiniuje działalność Zarządu oraz podejmuje decyzje w sprawach członkostwa i składek. Zarząd odpowiada za bieżące funkcjonowanie Stowarzyszenia, realizację uchwał organów, przygotowanie planów i budżetu oraz reprezentowanie organizacji na zewnątrz. Model funkcjonowania organizacji ma wyraźnie sieciowy charakter i opiera się na współpracy wielopodmiotowej. PLOT działa jako przestrzeń integrująca interesy różnych uczestników rynku turystycznego, umożliwiając łączenie zasobów i kompetencji sektora publicznego i prywatnego, co sprzyja zarówno planowaniu oraz realizacji działań promocyjnych.

Działania i projekty

Zakres działań PLOT-u ma charakter kompleksowy i obejmuje zarówno promocję, jak i rozwój produktów oraz zarządzanie informacją turystyczną. Stowarzyszenie realizuje działania promocyjne poprzez udział w międzynarodowych targach branżowych, organizację wizyt studyjnych dla mediów i touroperatorów, prowadzenie kampanii internetowych oraz rozwój oficjalnego miejskiego serwisu turystycznego „Visit Poznań”. Ważnym elementem aktywności są również działania PR oraz współpraca z mediami i markami globalnymi.

Stowarzyszenie rozwija ofertę turystyczną, inicjując i wspierając projekty tematyczne, takie jak szlaki turystyczne czy produkty kulinarne, a także realizując proces certyfikacji atrakcji turystycznych oraz wspierając wydarzenia kulturalne i festiwale. W ramach PLOT-u działa Poznań Convention Bureau, które zajmuje się rozwojem turystyki biznesowej poprzez pozyskiwanie konferencji i wydarzeń o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Stowarzyszenie odpowiada za organizację i prowadzenie punktów informacji turystycznej, a także realizuje działania edukacyjne, obejmujące m.in. upowszechnianie wiedzy o ofercie turystycznej regionu, organizację szkoleń i warsztatów dla branży turystycznej. Współpraca z uczelniami oraz sieciami międzynarodowymi służy wymianie wiedzy i dobrych praktyk, podnoszeniu jakości działań promocyjnych oraz wzmacnianiu pozycji regionu w krajowych i zagranicznych strukturach turystyki.

W 2025 r. realizowano kampanię „Poznań. Serio warto!”, której celem było wydłużenie sezonu turystycznego oraz budowanie wizerunku miasta jako atrakcyjnej destynacji całorocznej. Kampania opierała się na założeniu, że Poznań oferuje zróżnicowaną i całoroczną ofertę spędzania czasu – zarówno w zakresie kultury, gastronomii, wydarzeń miejskich, jak i oferty rekreacyjnej. Działania prowadzono głównie w przestrzeni cyfrowej, wykorzystując storytelling oraz nowoczesne formy komunikacji do prezentacji głównych walorów turystycznych miasta. Głównym elementem kampanii była realizacja czterech spotów promocyjnych: „Koziołki i rogale”, „Ostrów Tumski”, „Poznańska scena gastronomiczna”, „Muzeum Narodowe w Poznaniu”.

W 2025 r. prowadzono również działania promujące poznańską scenę kulinarną w związku z publikacją przewodnika Michelin Guide - opracowano raporty o poznańskiej gastronomii, organizowano spotkania z wyróżnionymi i zainteresowanymi standardami Michelin restauracjami, a także promowano ich ofertę kulinarną poprzez wywiady, pop-upy oraz udział w mediach i targach

branżowych. Efektem tych działań było wyróżnienie 15 poznańskich lokali i jednego spoza miasta. Publikacja przewodnika stała się ważnym wydarzeniem dla gastronomii i turystyki, wzmacniając pozycję regionu na kulinarnej mapie kraju i zachęcając mieszkańców oraz gości do odwiedzenia wyróżnionych miejsc.

1.4.2 Klaster Turystyczny „Szlak Piastowski”

Charakter i cele

Klaster Turystyczny „Szlak Piastowski w Wielkopolsce” działa na rzecz koordynacji, rozwoju i promocji Szlaku Piastowskiego jako produktu turystycznego regionu. Stanowi platformę współpracy jednostek samorządu terytorialnego, instytucji kultury, organizacji turystycznych oraz partnerów gospodarczych zaangażowanych w rozwój szlaku. Celem działalności stowarzyszenia jest budowanie atrakcyjnego wizerunku Szlaku Piastowskiego w kraju i za granicą, zwiększanie liczby odwiedzających oraz wydłużanie ich pobytu. Klaster Turystyczny „Szlak Piastowski w Wielkopolsce” tworzą podmioty zlokalizowane wzdłuż Szlaku Piastowskiego, w tym jednostki samorządu terytorialnego oraz instytucje związane z obsługą ruchu turystycznego.

Klaster Turystyczny „Szlak Piastowski w Wielkopolsce” skupia obecnie 17 członków, reprezentujących przede wszystkim jednostki samorządu terytorialnego, uzupełnione o organizacje turystyczne i podmioty związane z obsługą ruchu turystycznego na szlaku. Ich podział według kategorii przedstawia się następująco:

- Powiaty – 3 podmioty;
- Miasta – 3 podmioty;
- Gminy – 8 podmiotów
- Organizacje turystyczne – 1 podmiot;
- Podmioty prywatne – 2.

Źródło: Klaster Turystyczny „Szlak Piastowski”

Model działania

Struktura organizacyjna stowarzyszenia obejmuje Walne Zebranie Członków, Zarząd, Komisję Rewizyjną oraz Biuro. Najwyższą władzą jest Walne Zebranie podejmujące decyzje wyznaczające kierunki działania, t. j. uchwalanie statutu, planów działania i finansowych, składek członkowskich oraz zatwierdzanie sprawozdań i decyzji majątkowych.

Zarząd odpowiada za bieżące funkcjonowanie organizacji, reprezentowanie jej na zewnątrz, realizację uchwał Walnego Zebrania, przygotowywanie planów i budżetu, prowadzenie spraw operacyjnych, w tym przyjmowanie i skreślanie członków oraz prowadzenie działalności gospodarczej.

Mechanizm działania Klastra polega na koordynowaniu działań podmiotów tworzących Szlak Piastowski, prowadzeniu kompleksowych działań promocyjnych oraz rozwijaniu oferty turystycznej i systemu informacji. Budowanie współpracy międzysektorowej obejmuje podmioty publiczne i prywatne.

Działania i projekty

Zakres działań Klastra Turystycznego „Szlak Piastowski w Wielkopolsce” obejmuje rozwój infrastruktury szlaku, działania promocyjne, cyfryzację oferty oraz dywersyfikację produktów turystycznych. Organizacja podejmuje inicjatywy związane z oznakowaniem szlaku, rozwojem systemu informacji turystycznej oraz wdrażaniem narzędzi cyfrowych, w tym aplikacji mobilnych i rozwiązań opartych na rozszerzonej rzeczywistości. Ważnym elementem działalności są również działania edukacyjne i integracyjne, obejmujące szkolenia, warsztaty oraz konferencje skierowane do przedstawicieli branży turystycznej.

W 2025 r. realizowano projekt „Weekend na Szlaku Piastowskim”. W roku jubileuszowym 1000-lecia koronacji Bolesława Chrobrego został rozszerzony do wakacyjnego cyklu wydarzeń i stanowił główne narzędzie promocji szlaku. Projekt obejmował inaugurację w Poznaniu oraz kolejne inicjatywy realizowane w miejscowościach położonych na trasie Szlaku.

Wydarzenie otwierające zorganizowano na Ostrowie Tumskim i w Bramie Poznania pod hasłem „Uczta Chrobrego”, w ramach jubileuszu 1000-lecia koronacji pierwszego króla Polski. W ramach wydarzenia przygotowano stoiska promujące obiekty szlaku, warsztaty poświęcone insygniom królewskim oraz pokazy dawnych rzemiosł, m.in. kowalstwa, garncarstwa i metaloplastyki. Całość uzupełniały wydarzenia kulturalne i plenerowe: wspólny stół biesiadny, spacer historyczny po Ostrowie Tumskim oraz finałowy koncert dzwonów w amfiteatrze Bramy Poznania.

Podsumowanie

Miasto Poznań aktywnie angażuje się w wielopoziomową współpracę z różnymi instytucjami na poziomie krajowym. Udział w organizacjach samorządowych – od tych, które reprezentują interesy metropolii wobec rządu, po struktury metropolitalne, regionalne i sektorowe – jest stałym elementem zarządzania miastem. Ta współpraca ma bardzo konkretny wymiar: przekłada się na wspólne stanowiska w sprawach przepisów, realizację inwestycji, szkolenia oraz działania promocyjne.

Poszczególne poziomy tej współpracy pełnią różne funkcje, które się uzupełniają. Na poziomie krajowym miasta mogą wpływać na przepisy i polityki publiczne. Współpraca metropolitalna pomaga lepiej koordynować inwestycje i usługi w całym obszarze funkcjonalnym. Poziom regionalny to przede wszystkim rozwój kompetencji administracji i integracja środowiska samorządowego. Z kolei organizacje sektorowe pozwalają rozwijać konkretne obszary, takie jak turystyka.

W praktyce oznacza to, że współpraca instytucjonalna nie jest dodatkiem, ale ważnym narzędziem działania Miasta – wpływa na jakość usług, sprawność realizacji inwestycji i lepszą koordynację działań w skali całej metropolii.